

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

**Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції
з міжнародною участю**

**“ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ
ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ
СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
(ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ) НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ”,**

**присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)**

**15-16 травня 2014 року
м. Тернопіль**

ЧАСТИНА 2

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2014

РОЛЬ ВИВЧЕННЯ ФТИЗИАТРІЇ У ФОРМУВАННІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ

Л. А. Гришук, С. І. Корнага, І. Т. П'ятночка, М. М. Савула, Н. С. Кравченко
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Вступ. В Україні у 1995 році була зареєстрована епідемія туберкульозу, яка триває до теперішнього часу. Поширенню епідемічної ситуації з туберкульозу значно сприяє епідемія ВІЛ/СНІДу в Україні. Понад 30 % ВІЛ-інфікованих хворіє на туберкульоз і близько 40 % з них помирає від нього. Проблемою в Україні залишається хіміорезистентний туберкульоз, кількість хворих з первинною та набутою резистентністю постійно зростає.

Основна частина. Перехід на кредитно-модульну систему навчання на фтизіатрії відбувся у 2008-2009 навчальному році. Згідно нової програми вивчення фтизіатрії здійснюється в УІ-УІІ семестрах 4-го року навчання на медичному та стоматологічних факультетах. Програма дисципліни «Фтизіатрія» складається з одного модуля, що містить 6 змістових модулів. Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: а) лекції (10 годин), б) практичні заняття (40 годин), в) самостійна робота студентів (40 годин), в організації якої значна роль відводиться консультаціям викладачів. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення модуля.

Висновки. На сучасному етапі дисципліна фтизіатрія достатньо забезпечена методичним матеріалом, що надало можливість успішного переходу на кредитно-модульну систему навчання. Отриманні знання з фтизіатрії розширяють світогляд майбутніх лікарів і дадуть можливість застосування цих знань на практичній роботі.

УДК 614.21:378.016:617]-057.857

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ

В. О. Губка

Запорізький державний медичний університет

EDUCATIONAL PROCESS' ORGANIZATION IN STUDENTS AND RESIDENTS AT THE HOSPITAL SURGERY DEPARTMENT

V.O.Gubka

Zaporizhzhia State Medical University

Кафедра госпітальної хірургії ЗДМУ працює на базі багатопрофільної Запорізької обласної клінічної лікарні і має в своєму складі відділення загальної хірургії, кардіохірургії, ангіографії, трансплантації та ендокринної хірургії, центр судинної та ендovasкулярної хірургії. Особу увагу викладачі приділяють навчанню та оволодінню студентами нових сучасних методик хірургічного лікування. Наприкінці тижня проводиться науково-практична конференція за підсумками оперативної активності. У підготовці матеріалів активну участь беруть студенти та лікарі-інтерни.

Hospital Surgery Department of ZSMU placed on a Zaporizhzhya Regional Hospital and incorporates the department of general surgery, cardiovascular surgery, angiography, transplantology and endocrine surgery departments, vascular and endovasculary surgery department. The teachers devote significant digit in training and mastering a new techniques of modern surgery. At the end of the week, the scientific -practical conference of the operational activities results. In preparing the materials for scientific -practical conference actively involved by students and medical interns.

Вступ. Навчальний процес у вищих медичних навчальних закладах проводиться на основі Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) [1]. Але сучасна медицина висуває нові вимоги до формування лікаря-професіонала. Основною вимогою Болонської декларації підготовки фахівців медичних спеціальностей є принцип постійного навчання протягом усього життя [2]. Головною умовою при цьому є забезпечення адекватної матеріально-технічної та навчальної бази. Випускники медичних вузів повинні вирішувати поставлені перед ними практичні питання з вибору тактики діагностики та лікування хворих з різною хірургічною патологією [3].

Мета дослідження поліпшити базову підготовку студентів п'ятого та шостого курсів медичного факультету та лікарів-інтернів на підставі вироблення у них практичних навичок діагностики та лікування хворих хірургічного профілю.

Основна частина. Хірургія (chir – рука, ergon – дія) в перекладі з грецького означає ремесло. Хірург – це не тільки маніпулятор. Для того, щоб вирішити, чи слід оперувати хворого і яку операцію виконати, хірург повинен не менш ретельно, ніж інші фахівці, вивчити анамнез, оцінити стан хворого, провести необхідне обстеження. Якщо діагноз поставлений неточно, неправильно визначено показання та протипоказання до операції, то навіть чудово виконане хірургічне втручання не принесе поліпшення хворому і може призвести до небажаного ефекту, а іноді й до загибелі пацієнта. Крім того, успіх лікування визначається повноцінною передопераційною підготовкою та адекватним лікуванням в післяопераційному періоді, для чого необхідні знання з внутрішніх хвороб, клінічної фармакології та інших наук, потрібне вміння розпізнати ускладнення і боротися з ними.

Основне завдання кафедри госпітальної хірургії для студентів п'ятого та шостого курсів медичного факультету та лікарів-інтернів є формування у них клінічного мислення. На цьому етапі навчання лікується хвора людина, що має багато індивідуальних особливостей і супутньої патології, а не конкретне захворювання.

Кафедра госпітальної хірургії ЗДМУ працює на базі багатопрофільної Запорізької обласної клінічної лікарні і має в своєму складі відділення загальної хірургії, кардіохірургії, ангіографії, трансплантації та ендокринної хірургії, центр судинної та ендovasкулярної хірургії. Студенти п'ятого та шостого курсів медичного факультету та лікарі-інтерни проходять навчання, працюючи в кожному з цих відділень. Наявність у складі кафедри госпітальної хірургії потужної матеріально-технічної бази дозволяє значно краще забезпечити освоєння студентами та лікарями-інтернами навчальної програми в аспекті теоретичної та практичної підготовки. Студенти на практичному занятті мають можливість ознайомитися зі структурою відділень і взяти участь у виконанні лікарських маніпуляцій. Особу увагу викладачі приділяють навчанню та оволодінню студентами нових сучасних методик хірургічного лікування – лапароскопічні втручання, ангіопластика, стентування, гібридні операції та ін. Під час проходження модуля студенти беруть участь у веденні розданих їм для курації пацієнтів. Щоденні обходи спільно з лікуючим лікарем та викладачем дозволяють визначити клініку і перебіг захворювання у конкретного хворого. При виконанні досліджень студенти спостерігають за їх проведенням. Завершується модуль з вивчення хірургії на 5 курсі написанням академічної історії хвороби після освоєння методик обстеження і курації пацієнта. Особлива увага приділяється методикам хірургічного лікування даного хворого. Студенти та інтерни беруть участь в операції пацієнтів, що дозволяє їм бачити хід виконаного оперативного втручання на всіх його етапах. Основні моменти операцій документуються у вигляді фотознімків або відеозапису.

Щодня в нашій клініці виконується близько 12 оперативних втручань. Наприкінці тижня проводиться науково-практична конференція за підсумками оперативної активності. У роботі цих конференцій бере участь викладацький склад кафедри, завідувачі відділень, лікарі-хірурги, студенти та інтерни. У підготовці матеріалів активну участь беруть студенти та лікарі-інтерни, які представляють на слайдах загальну хірургічну активність кожного відділення і демонструють найбільш цікаві клінічні випадки – близько трьох – чотирьох пацієнтів. Кожен пацієнт розглядається на всіх етапах обстеження від клініко-біохімічних аналізів до запису ЕХО-КС, ангіографічних знімків або відео. Потім виставляються показання до операції і обґрунтовується вибір виду оперативного втручання. На наступних слайдах представляється хід виконання операції. Кожен етап коментується хірургом, який оперував цього хворого і пояснюється мета і завдання проведеного лікування. В обговоренні кожного клінічного випадку беруть участь провідні хірурги, професори та завідувач кафедри.

Даний методологічний підхід до навчання студентів п'ятого та шостого курсів медичного факультету та лікарів-інтернів дозволяє їм виробити у них клінічне мислення і професіоналізм.

Висновки. 1. Сумісна робота студентів та лікарів-інтернів з висококваліфікованими лікарями-ординаторами відділень хірургічного профілю формує в них компетентного лікаря.

2. На цьому етапі навчання у студента закріплюються практичні навички роботи з пацієнтом та отримуються базисні клінічні знання та розвивається клінічне мислення.

3. Використання студентів та лікарів-інтернів у підсумкових науково-практичних конференціях дозволяє покращити результати навчального процесу.

Література

1. Баркалова Е.Л. Організація навчального процесу в контексті впровадження кредитно-модульної технології / Е.Л. Баркалова // Медична освіта. – 2007. – № 4. – С. 13–15.

2. Мірелян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах / В.Є. Мірелян. – К., 2004. – 80 с.

3. Підготовка висококваліфікованого спеціаліста – основа впровадження кредитно-модульної системи навчання / Л.Ф. Каськова, О.О. Карпенко, О.Є. Абрамова [та ін.] // Медична освіта. – 2011. – № 3. – С. 82–84.

УДК 378.016:616.5'97

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ДЕРМАТОЛОГІЯ. ВЕНЕРОЛОГІЯ” СТУДЕНТАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ПЕДІАТРІЯ”

Л. О. Гулей, О. І. Денисенко

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

PECULIARITIES OF TEACHING THE SUBJECT “DERMATOLOGY. VENEROLOGY” TO STUDENTS IN SPECIALITY “PEDIATRY”

L. O. Hulei, O. I. Denisenko

Bukovinian State Medical University, Chernivtsi

Резюме. В статті висвітлено проблемні аспекти викладання дисципліни “Дерматологія. Венерологія” студентам спеціальності “Педіатрія”, зумовленими патоморфозом клінічних проявів дерматозів у пацієнтів дитячого віку, збільшенням кількості атипичних та ускладнених форм дерматозів, почастищенням випадків системних захворювань шкіри у дітей, які переважно зустрічаються у дорослого контингенту хворих. У зв’язку з цим підвищуються вимоги щодо рівня викладання теоретичного матеріалу дисципліни, зокрема розширення фотоілюстративного наповнення лекційного матеріалу, а також вимог щодо практичної підготовки студентів, зокрема з методів лабораторного обстеження хворих, застосування сучасних методів та засобів лікування з урахуванням вікових аспектів пацієнтів. Також при підготовці майбутніх фахівців спеціальності “Педіатрія” суттєве значення приділяється виховному процесу, зокрема етико-деонтологічним аспектам, які мають особливо важливе значення у педіатричній практиці.

Abstract. Problem aspects of teaching the subject “Dermatology. Venerology” to students in speciality “Pediatry”, stipulated by pathomorphism of dermatosis clinical manifestations in patients of children’s age, with an increase of dermatosis quantity of atypical and complicated forms, cases occurrence of the skin systemic diseases in children, prevailing in adult patients have been elucidated in the paper. In this connection the requirements are raising concerning the teaching level of the subject theoretical material, specifically providing a larger quantity of photoillustrative teaching material based on lectures, as well as the requirements concerning the practical training of students, in particular the laboratory methods of patients’ examination, application of up-to-date methods and ways of treatment with the consideration of age aspects of patients. A significant importance is also paid to the educational process, specifically, etiquette-deontological aspects which are of a particular importance in pediatric practice during the training of future specialists in “Pediatry”.

Вступ. У сучасних умовах реформування медичної освіти з метою надати кожному громадянину України сучасну медичну допомогу особливо важливого значення має підвищення рівня підготовки медичних фахівців, спрямованої на здобуття студентами медичної освіти світового рівня та підготовки конкурентоспроможних медичних фахівців з можливістю вибору ними місця роботи в будь-якій країні [6].

Реформування вищої медичної освіти на засадах Болонської декларації в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу передбачає висококваліфіковану підготовку медичних фахівців з використанням інноваційних технологій та чітким урахуванням спеціалізації майбутніх лікарів [4, 5]. На додипломному етапі навчання студентів, у т.ч. спеціальності “Педіатрія”, викладачі вищих медичних навчальних закладів повинні забезпечити засвоєння студентами теоретичних знань, а також досконале оволодіння практичними навичками і вміннями, необхідними в майбутній діяльності лікаря, а також прищеплювати відчуття відповідальності та обов’язку до постійного підвищення професійного рівня відповідно до модернізації сучасних технологій у медицині [1].

Основна частина. Викладання дисципліни “Дерматологія. Венерологія” студентам спеціальності “Педіатрія” на кафедрі дерматовенерології Буковинського державного медичного університету (БДМУ) проводиться згідно галузевої навчальної програми з дисципліни та освітньо-кваліфікаційних

<i>І. В. Геруш, М. В. Дікал</i> ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ “КЛІНІЧНА БІОХІМІЯ” ДЛЯ СТУДЕНТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ...	71
<i>М. Р. Гжегоцький, Є. С. Варивода, Н. Л. Чухрай, М. І. Серветник, І. І. Солонинко</i> ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ПРЕДМЕТА “ОРТОДОНТІЯ” ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ЗА УМОВ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ ЛНМУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО	73
<i>Л. М. Головатюк, Б. Я. Дмитришин</i> ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНИХ ЗНАНЬ З ПЕДІАТРІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ VI КУРСУ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В УМОВАХ КМСОНП	75
<i>В. А. Гриб, М. Ю. Купновицька-Сабадош, Р. Д. Герасимчук, Л. Т. Максимчук</i> ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «НЕВРОЛОГІЯ»	76
<i>Л. А. Грищук, С. І. Корнага, І. Т. П'ятночка, М. М. Савула, Н. С. Кравченко</i> РОЛЬ ВИВЧЕННЯ ФТИЗІАТРІЇ У ФОРМУВАННІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ	78
<i>В. О. Губка</i> ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ	78
<i>Л. О. Гулей, О. І. Денисенко</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ДЕРМАТОЛОГІЯ. ВЕНЕРОЛОГІЯ” СТУДЕНТАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ПЕДІАТРІЯ”	80
<i>В. М. Дворник, О. Б. Тумакова, І. Л. Дворник, О. Б. Доленко</i> ВИХОВАННЯ ГУМАННОСТІ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СЕРЕД СТУДЕНТІВ- МЕДИКІВ	82
<i>Т. О. Дев'яткіна, Е. Г. Колот, С. Ю. Чечотіна, Р. В. Луценко, А. Г. Сидоренко</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	84
<i>С. В. Дзига, О. В. Бакалець, Н. Б. Бегош, Н. О. Сулова, Т. А. Засць</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НА КАФЕДРІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ТДМУ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО	86
<i>А. А. Дмитрієва, О. О. Давидов</i> МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ У ВИКЛАДАННІ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ	87
<i>Б. Я. Дмитришин, В. Д. Лукашук</i> ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ КМСОНП	88
<i>Б. Я. Дмитришин, Л. М. Головатюк</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	89
<i>І. М. Добровольська, О. Ю. Борзова, М. І. Кожин, О. І. Шушляпін</i> СТАН ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ТЕРАПЕВТІВ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ, КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ	91
<i>О. І. Дронов, А. В. Процюк, О. А. Скоморовський, В. І. Федорук</i> НАПИСАННЯ ІСТОРІЇ ХВОРОБИ ЯК ОЦІНКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ	91